

8. MASIA DE BLANES

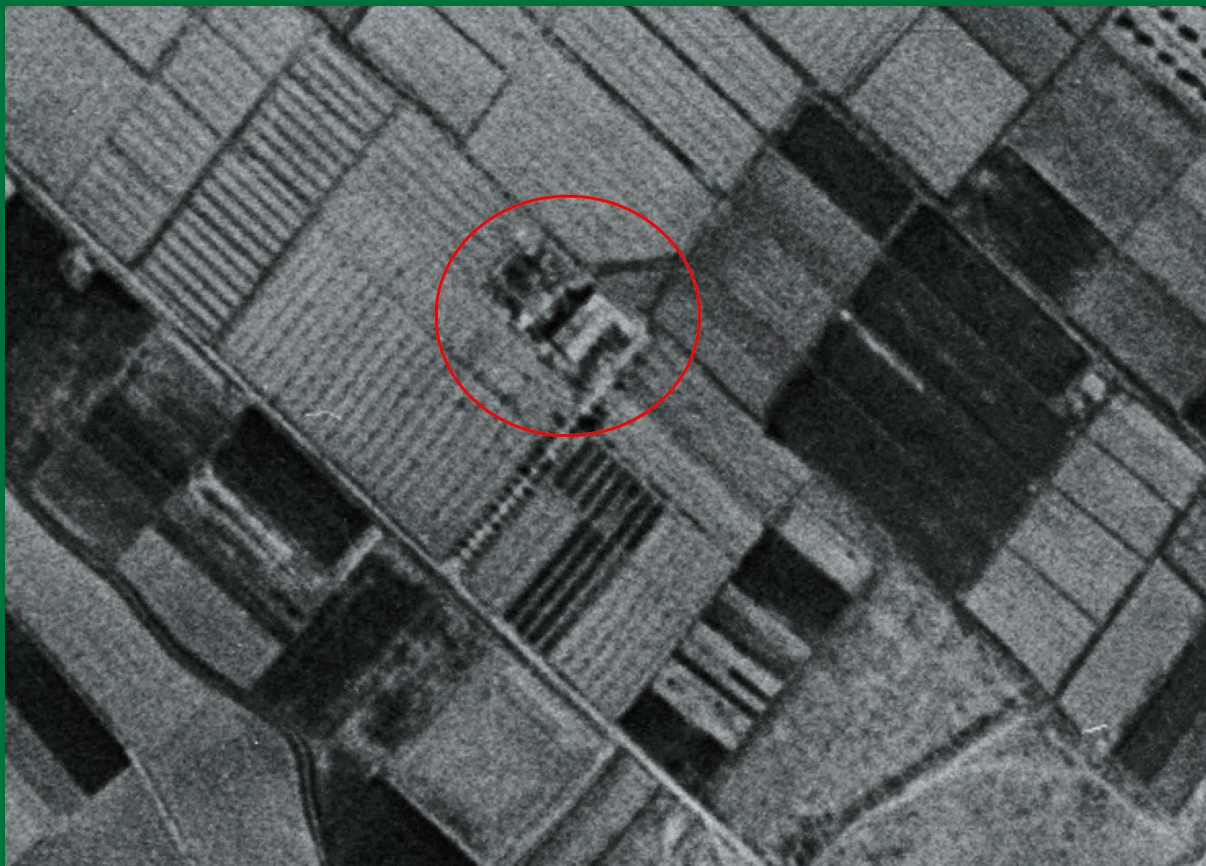

Fig. 1: *Vista aèria de 1956.*

Nota: Adaptat d' *Ortofoto de 1956-1957 de la Comunitat Valenciana*, 2016h, CC BY 4.0 © Institut Cartogràfic Valencià, Generalitat.

COORDENADES: *latitud 39.57651, longitud -0.52913*

Se situava en la partida del Cap de l'Horta, en el Secà de Blanes, travessada per la vereda de Lliria a València.

DESAPAREGUDA

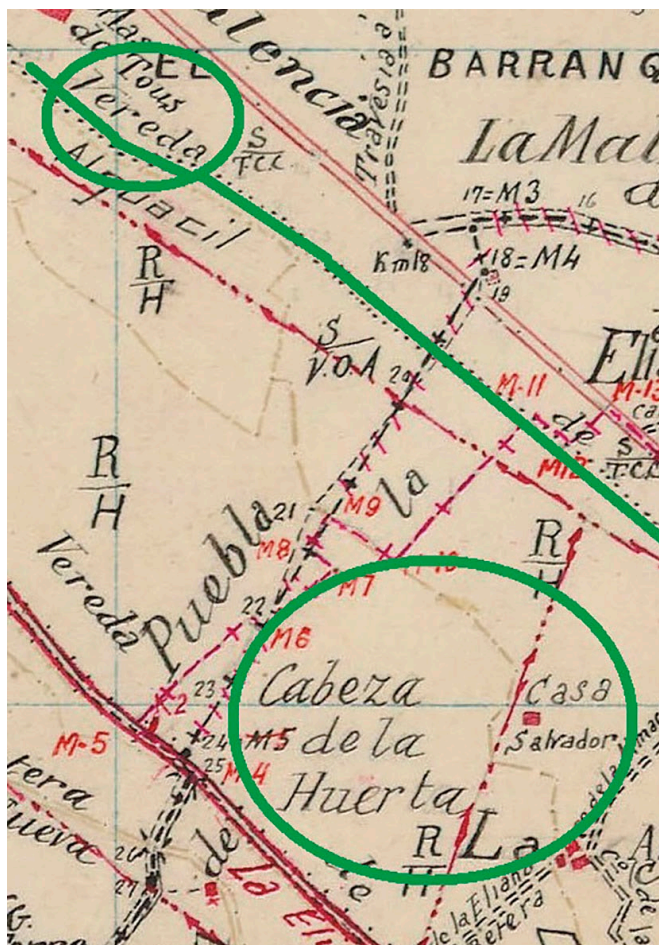

Fig. 2: La vereda real d'Aragó al seu pas per l'Eliana. Masia de Blanes.

Nota: Adaptat de *Trabajos topográficos términos municipales de Pobla de Vallbona y Eliana y Zona O de Paterna*, [Secció Plànol: Masia de Blanes]. Instituto Geográfico y Catastral, 1938b, Obra derivada de PACONJ 1870-1977 CC-BY 4.0. ign.es.

LES TERRES, ABANS DE LA MASIA

Sobre la finca nomenada Masia de Casa Blanes és factible afirmar que ja en 1910 la propietària era la Societat de Crèdit Hipotecari *El Hogar Español*, ja què comptem amb l'expedient pel qual el president d'aquesta societat, senyor José Piernas Hurtado, sollicitava l'autorització a la Direcció General d'Agricultura, Indústria i Comerç per a la col·locació de 1701 metres de canonades per a la conducció d'aigües per al reg pel Camí Vell de València, al seu pas per l'Eliana i que aportarien cabal als terrenys del Secà de Blanes. Concessió que fou aprovada amb la condició de no ser afectades les rasants de la via pecuària i col·locada a la necessària profun-

ditat, així com l'exempció de responsabilitat de possibles danys als amos dels ramats que hi pogueren passar. (AHN, 1910).

Les terres que limitaven aquesta propietat pel sud pertanyien al senyor Vicente Noguera Yanguas, un dels fills del marquès de Cáceres i de la marquesa de Casa Ramos, hereter d'aquestes terres i veí, per tant, dels terrenys de Blanes. El senyor Noguera Yanguas va vendre la seua propietat en diferents partides als senyors Secundino Blat Martínez i Miguel Martí Carbonell en data de 19 de maig de 1924, segons consta en el conveni signat entre arrendataris i propietaris (Bosch, 1924).

En aquest conveni es fa referència als arrendataris de la *colònia agrícola de La Eliana* i a *El Hogar Español* com a propietari de les terres veïnes del senyor Noguera Yanguas, la qual cosa confirma que aquesta Societat Cooperativa de Crèdit Hipotecari ja figurava com a propietària de les terres del Secà de Blanes, així com de la Masia de Sant Antoni. Amb el temps, aquestes terres passaren per venda a ser propietat dels arrendataris que la treballaven.

Una referència en premsa de 1936 informava sobre la resolució dels conflictes que s'havien generat entre els obrers de la Poble de Vallbona i l'Eliana amb l'empresa de REVA *Regadíos y Energía de Valencia, S.A.* Aquesta notícia ens fa entendre que en aquesta data les terres pertanyien a l'empresa REVA. «También se ha solucionado el conflicto en las fábricas de hielo de Valencia, y las diferencias surgidas por el Reva con los obreros de los pueblos de Eliana y Puebla de Valbona». (La Tarde, 1936, p. 2).

La companyia de REVA plantà arbres fruiters –pruneres i albercoquers– en el Secà de Blanes, destinats a l'elaboració de productes en conserva.

A principi de la dècada de 1940, la REVA permutà terres als arrendataris de la masia El Oliveral del Pla de Quart, per terres en propietat en aquesta finca del Secà de Blanes, a arrendataris de Pinedo i Castellar, entre d'altres.

LA CONSTRUCCIÓ DE LA MASIA

Anys més tard, el senyor **José Zaragoza Zaragozá** i la seua dona, la senyora **Amparo Riera Riera**, començaren a adquirir i agregar els terrenys per a tornar a formar la finca i iniciaren la construcció de la Masia de Blanes. Aconseguiren formar una finca d'unes 250 fanecades, amb dos pous per a reg i dues grans basses/estanys. A més, van adquirir una finca d'unes 300 fanecades amb pou propi per a reg en la zona de l'actual col·legi d'orfes de Sant Vicent, de Sant Antoni de Benaixeve, finca que no incloïa casa; els treballadors que compartien els treballs en ambdues finques.

La construcció de l'esmentada masia era a dues aigües amb teula plana i constava de planta baixa destinada a habitatge amb parets emblanquinades i quadres per a cavalls de muntada, pou interior i magatzem per a eines de conreu paral·lel a la casa. Les terres anaren convertint-se, a poc a poc, en grans tarongerars.

La propietat de la Masia de Blanes va passar als seus descendents, Amparo, Arturo, José i Cristina Zaragoza Riera, els quals, amb el temps, la van vendre a *Juan Ferrer Alós i Cia.* qui, juntament altres propietats, van crear l'actual Centre Comercial «*El Osito*», les obres del qual varen començar en desembre de 1994.

Fig. 3: L'actual Centre Comercial «El Osito» sobre els terrenys on se situava la Masia de Blanes, de la qual no en queda cap rastre.

Nota: Adaptat d'Ortofoto de 2022h de la Comunitat Valenciana, CC BY 4.0 © Institut Cartogràfic Valencià, Generalitat.

ELS MASOVERS

Les famílies dels masovers que havien treballat a la masia en èpoques successives van ser:

Els senyors Ricardo Espinosa Coll i María Arnal Navarro (1952-1956).

Posteriorment, segons consta en el cens de 1961, la família del senyor Santiago Ayora Carrera, natural de Manzanera (Terol), la

seua dona, la senyora María Navarro Pérez (1957-1962) i els fills d'ambdós, María Pilar i Santiago.

A aquests els van succeir els senyors Eustaquio Moreno Ruescas i Rosario Martínez (1963-1986).

Finalment, els senyors Pedro Maza i Francisca Pérez (1986-1994).

Fig. 4: El masover Ricardo Espinosa Coll a la dreta de la imatge, amb el seu fill Ricardo -xiquet- el seu cunyat Rafael i altre [Fotografia], s.d., Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.

Fig. 5: *Els masovers, Ricardo Espinosa Coll i Maria Arnal Navarro, amb els seus fills, Ricardo i Maria* [Fotografia], Anys 50, Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.

Fig. 6: *El xiquet Ricardo Espinosa Arnal, fill dels masovers, muntat sobre el tractor* [Fotografia], Anys 50, Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.

REFERÈNCIES

- Archivo Histórico Nacional. (juliol de 1910). *Expediente relativo a las vías pecuarias del término de Eliana agrupado a Puebla de Valbona: Trámites de solicitud y autorización para colocar una tubería en la vereda del Camino Viejo de Valencia sita en el término de Eliana*. Asociación General de Ganaderos del Reino. MESTA, 864, Exp. 29. Madrid. Ministerio de Cultura y Deporte [PARES] <http://pares.mcu.es:80/ParesBusquedas20/catalogo/description/6997050>
- Bosch, F. J. (19 de maig de 1924). *Escritura de Convenio* entre arrendatarios de la Colonia agrícola La Eliana y propietarios. Escritura de Convenio nº 181. Notaria de Francisco Javier Bosch Navarro. Lliria (València).
- La Tarde (12 de juny de 1936). Huelga metalúrgica: Valencia: Conflicto entre trabajadores y la fábrica Reva. *La Tarde: diario de izquierdas*. p. 2. Biblioteca Virtual de Prensa Histórica. Ministerio de Cultura y Deporte. España: CC BY 4.0 https://prensahistorica.mcu.es/es/catalogo_imagenes/grupo.do?path=1002745229

LLISTA DE FIGURES

- Fig. 1: Institut Cartogràfic Valencià (2016h). Masia de Blanes [39.57651, -0.52913] [l'Eliana] [Fotografia aèria]. 1:1000. *Ortofoto de 1956-1957 de la Comunitat Valenciana. Pancromàtica i 50 cm de resolució*. Valencia: Centro Cartográfico y Fotográfico; Instituto Geográfico Nacional. Recuperat de <https://visor.gva.es/visor/>
- Fig. 2: Instituto Geográfico y Catastral. (1938b). Trabajos topográficos términos municipales de Puebla de Vallbona y La Eliana y Zona 0 de Paterna. [Secció Plànol: Masia de Blanes]. 1:25000. (I.G.Catastral. Ed). Instituto Geográfico Nacional. <https://centrodedescargas.cnig.es/CentroDescargas/index.jsp#>
- Fig. 3: Institut Cartogràfic Valencià. (2022h). Masia de Blanes [39.57651, -0.52913] [l'Eliana] [Ortofoto]. 1:1000. *Ortofoto de 2022 de la Comunitat Valenciana. RGBI i 25 cm de resolució*. València. Generalitat. Recuperat de <https://visor.gva.es/visor/>
- Fig. 4: *El masover Ricardo Espinosa Coll a la dreta de la imatge, amb el seu fill Ricardo -xiquet- el seu germà Isidoro i altre* [Fotografia], (s.d.) Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.
- Fig. 5: *Els masovers, Ricardo Espinosa Coll i María Arnal Navarro, amb els seus fills, Ricardo i María* [Fotografia] [ca. 1950]. Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.
- Fig. 6: *El xiquet Ricardo Espinosa Arnal, fill dels masovers, muntat sobre el tractor* [Fotografia] [ca. 1950]. Arxiu del CEL. Cedit per la família del Sr. Ricardo Espinosa Coll.